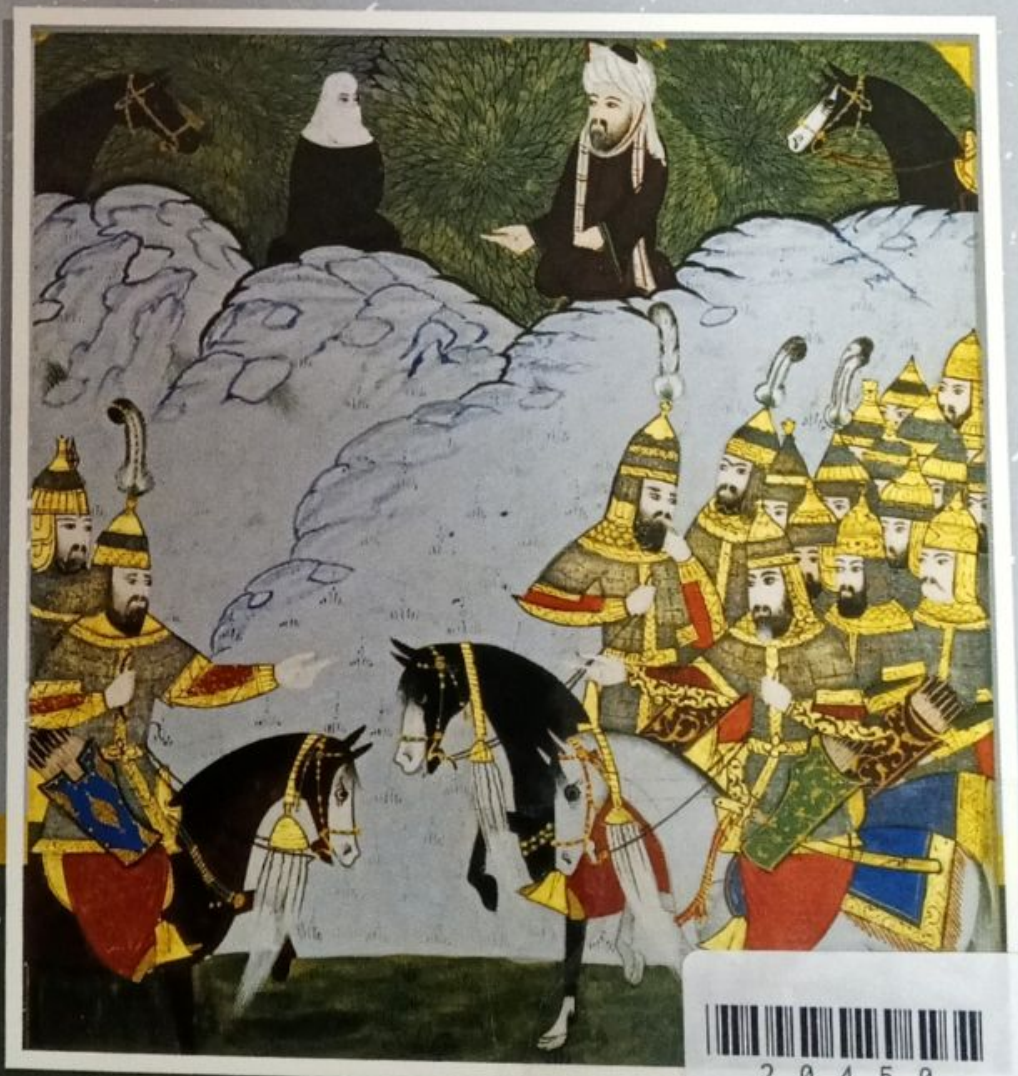
گاڵتەجارپی ئەقڵی مرۆڤ

دکتۆر عەلی وەردی

20450

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: مەحمود جەبار

Preview sample - page 1 of 7 - Soran University Academic Digital Library

ناوەندی ڕۆشنبیری ئەدیبان

بەرپرسیاری گشتی: نارامی ملا محمد

ناسنامەی کتێب

ناونیشان: تالتەجاریی ئەفلی مروف

نووسەر: دکتور عەلی وەردی

وەرگێران: لە عەرەبییەوە: مەودود جەبار

پێداچوونەوە: ناوەندی ڕۆشنبیری ئەدیبان

بەخشانگە: ناوەندی ڕۆشنبیری ئەدیبان

ساڵی چاپ: 2019 میلادی

نۆرەی چاپ: چاپی یەکەم

Preview sample - page 2 of 7 - Soran University Academic Digital Library

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ڕۆشنبیری نەدیبان

سلێمانی / شەقامی ئیبراهیم پاشا / قوتابخانەی کۆڕەکان / نزیک ناوەندی ڕاهێنانی کەرتان

پەیوەندی:

07501590032 - 07701974656

٠٧٨١١٢٩٤٨٤٨ - ٠٧٥٠١٦٩٦٣٦٩ - ٠٧٧٣١٩٧٤٦٤٦

Email: bookadiban@gmail.com

Facebook: https://www.facebook.com/eadiban/

لە بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان، ژمارەی سپاردنی (1843) ساڵی (2017) پێ دراوە.

ئەم کتێبە لە بڵاوکراوەکانی ناوەندی ڕۆشنبیریی نەدیبانە، مافی لەچاپدان و کۆپیکردنی پارێزراوە بۆ ناوەندی ڕۆشنبیریی نەدیبان.

Preview sample - page 3 of 7 - Soran University Academic Digital Library

پێڕست

دیاری و هۆشداری 8

پێشەکی 9

پەراوێزەکانی پێشەکی 28

بەشی یەکەم

سروشتی شارستانییەت 29

پەڕاوێزەکانی بەشی یەکەم 55

بەشی دووەم

لۆژیکی دەمارگیران 56

پەراوێزەکانی بەشی دووەم 77

بەشی سێیەم

عەلی کوڕی ئەبو تالیب 78

پەڕاوێزی بەشی سێیەم 104

بەشی چواردەم

عەیبی شاری نموونەیی (عیب المدینه الفاضله) 105

پەڕاوێزی بەشی چواردەم 129

بەشی پێنجەم

چەشن و هۆکارەکانی ململانێ 130

پەڕاوێزەکانی بەشی پێنجەم 154

Preview sample - page 4 of 7 - Soran University Academic Digital Library

بەشی شەشەم

قابلۆغی مرۆیی 155
پەڕاوێزەکانی بەشی شەشەم 171

بەشی حەوتەم

بەربەرەکانێ و هاوکاری 172
پەڕاوێزەکانی بەشی حەوتەم 198

بەشی هەشتەم

کاڵتەجارییەکانی عەقڵی مرۆڤ 200
پەڕاوێزەکانی بەشی هەشتەم 232

بەشی نۆیەم

سەفسەتە چییە؟ 233
پەڕاوێزەکانی بەشی نۆیەم 267

بەشی دەیەم

دیموکراسی لە ئیسلامدا 269
پەڕاوێزی بەشی دەهەم 311

بەشی یانزەهەم

عەلی و عومەر 314
پەڕاوێزەکانی بەشی یانزەیەم 386

بەشی دوانزە

میژووی بەریەککەوتنی کۆمەڵایەتی 389
پەڕاوێزی بەشی دوانزەهەم 454
بنەتای کاڵتەجاڕی 457

Preview sample - page 5 of 7 - Soran University Academic Digital Library

دیاری و هۆشداریی

ئەم پەرتووکە دەکەمە دیاری بۆ ئەو مێرخاسانەی[1] کە هەرچییەک دەخوێنێنەوە، لێیشی تێدەگەن، بەڵام پەنام بە پەروەردێن گرتووە لە خێڵێک کە هەرچییەک دەخوێنێنەوە هەر ئەوەیە کە لە کەڵلە و سەری خۆیاندایە. دەستم لەسەر دڵی ترسە کە نەبادا ئەوەی بەسەر براکەییان هێنا - واعیزەکانی سوڵتان- وەسەر ئەمیشی بهێنن. چەند ڕستەیەکیان لەملاولاوە هەڵگۆزیوە و لە بەستێنیان[2] دابڕیوە و لە بازاڕدا قیڕەقیڕیان ناوەتەوە، بەڵام ئێستا دەمی ئەوەیە تێبگەیەنرێن کە کاتی قیڕ و وڕ بەسەر چوو، تۆڕێنەوەی ورد و هەستیار جێگاکەیانی گرتووەتەوە.

---

[1]- مێرخاس: بنیادەمی چاك و ڕاستاڵ.

[2]- بەستێن: چوارچێوە : سیاق.

Preview sample - page 6 of 7 - Soran University Academic Digital Library

پێشەکی

ئەم کتێبەم لە شێوەی چەند پەرتە نووسینێکی سەربەخۆدا نووسیوە و لە چەند کاتێکی جیاجیایشدا، کاتەکەیان دەگەڕێتەوە بۆ پاش نووسینی کۆتا پەرتووکم بە ناوی "واعیزەکانی سوڵتان"ـەوە، بەشەکانیشی لە بارەی بابەتێکی یەکگرتووە نین، هێندێک لە بابەتەکان لەژێر کاریگەریی ئەو گرمەوگاڵەیدا نووسراون کە لە بارەی دواهەمین پەرتووکمەوە هاتنە گۆڕێ، وایش گومان دەکەم هێندێک کەسی پێ قایل و هێندێکی پێ قەڵس دەبن.

من تەمارای ئەوە نیم گرد[٣] لایەکم لێ ڕازی بێت، چونکە وەک وێژراوە: "لێڕازیبوونی خەڵک ئامانجێکە، پێگەیشتنی ئەستەمە". ئەز، هێندەم بەسە کە دەرێک ئاوەڵا بکەم بە ڕووی خوێنەراندا سا بتوانن بکەونە توێژینەوە و موناقەشە، هەر لە ڕاستیشدا ئەم بەرهەمە ئامیانی[٤] توێژینەوە و موناقەشەیە.

لە بەرسڤی پەرتوکی "واعیزەکانی سوڵتان"دا، پێنج پەرتووک و چەندان بابەت و سەرباس نووسران، هاتم و هەموویانم بە ورد و درشتی خوێندەوە و لەوانەیشە گاهـ نا گاهێک وا جۆی[٥] دووبارە خوێندنەوەیان ببمەوە. ئەوەیش بە ئەرکی خۆم دەزانم سوپاسی نووسەرەکانیان بکەم بۆ ئەوەی زیاتریان ورەی نووسین و توێژینەوەیان لەلا گەڵاڵە کردم[a]. ئەوەیش لە خوێنەر ناشارمەوە کە بیچمێکم[٦] لە بیرکردنەوە تێیاندا بەدی کردووە کە بە هیچ کلۆجێک پەسنیان[٧] ناکەم، ئەوان لە شام دەخوێنن و ئەز لە شیراز. من

---

[٣]- گرد: هەمور.

[٤]- نامیان: هەوێن

[٥]- واجۆ: پێویست

[٦]- بیچم: شکڵ.

[٧]- پەسنکردن: بەدڵ بوون.

Preview sample - page 7 of 7 - Soran University Academic Digital Library